

REFERAT 2022

IT-ARKITEKTURRÅDET

Dato: 10-03-2022 10:00

Sted: KL, lokale 2-01

'Rammearkitekturen er fundamentet for, at kommunerne anskaffer effektive digitale løsninger, der styrker den kommunale opgaveløsning og skaber sammenhæng på tværs. Det sker med borgeren i centrum og på et åbent marked.'

Vision for den fælleskommunale rammearkitektur, vedtaget af Kommunernes It-Arkitekturråd februar 2017.

Deltagerfortegnelse.....	3
1. Siden sidst.....	5
1.1. Velkommen og Siden sidst.....	5
2. Drøftelsessager	6
2.1. Status vedr. arbejdet med Fællesoffentlig Digital Arkitektur	6
2.2. KL's EU-prioriteter 2022	7
2.3. Dialog med KL's direktion	7
2.4. Rapport vedr. den kommunale identitetssikring i forbindelse med NSIS	8
2.5. Fælleskommunal Datastrategi.....	10
2.6. Kommunernes tilslutning til den fælleskommunale infrastruktur	11
2.7. Det Virtuelle Jobunivers	12

Deltagerfortegnelse

Deltagere

It-Arkitekturrådets medlemmer:

- Ghita Thiesen, kontorchef, Digitalisering og Teknologi, KL (Mødeleder)
- Niels Rygaard, kontorchef, It og digitalisering i Ældre- og Handicapforvaltningen, Aalborg Kommune
- René Lorenz er Chef for Politik, Strategi og Udvikling, Ældre- og Handicapforvaltning, Odense Kommunes (fra kl. 14:20)
- Ralf Klitgaard Jensen, direktør for Børn & Læring og Sundhed & Omsorg, Stevns Kommune
- Lars Vraa, chefarkitekt, KOMBIT
- Pia Færch, kontorchef, Digitalisering og Teknologi, KL

Sekretariat:

- Vibeke Normann, KL
- Zahra Al-Asfoor, KL (referent)
- Lukas Torp (teknik)

Øvrige deltagere:

- Christian Harsløf, Direktør, KL
- Karen Rahbek, Kontorchef for Strategi og Forvaltningsrelationer i Koncern IT, Københavns Kommune (fra kl. 13:00)
- Carsten Nydam-Rønved, Teamkoordinator for IT Arkitektur, Odense Kommune
- Christian Plaschke, Digitaliseringsstyrelsen
- Thomas Vangsaa, Vangsaa Consult
- Rasmus Halkjær, KOMBIT
- Klaus Rasmussen, KOMBIT
- Dan Bjørneboe, KL
- Mathias Kimer Larsen, KL
- Ken Rindsig, KL
- Rikke Duvier Holmberg, KL
- Bjarke Bruun-Petersen, KL

Gæster:

- Helle Bovbjerg, KOMBIT
- Michael Werliin, KOMBIT
- Ina Corydon, KOMBIT
- Louise Dalby, KOMBIT
- Thomas Rieneck, KOMBIT
- Morten Hass, KOMBIT
- Sisse Bang, KOMBIT

- Lone Høltzer, KOMBIT
- Jakob Volmer, KOMBIT
- Laurits Peter Abildgaard Nielsen, KOMBIT
- Birgitte Ølbakke, KL
- Gitte Duelund, KL
- Nanna Skovgaard, KL
- Peter Falkenberg, KL
- Jakob Eiby, KL
- Jette Larsson, KL
- Peter Thrane, KL

Afbud

- Henrik Brix, it- og digitaliseringschef, Favrskov Kommune
- Bo Fristed, Chief Innovation Officer, chef for Center for Innovation, digitaliseringschef i Kultur og Borgerservice området, Århus Kommune
- Bjarke Eriksen, Direktør, Teknik og Miljø, Sønderborg Kommune
- Jeppe Bøgh Andersen, resourcedirektør i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltning, Københavns Kommune

1. Siden sidst

1.1. Velkommen og Siden sidst

SAG-2021-05174 Ghita Thiesen

Drøftelse

Ghita bød It-Arkitekturrådsmedlemmerne velkommen og meddelte at 5 fællesoffentlige projekter, som KL's arkitektstab havde ansvar for at gennemføre i andet halvår 2021 i regi af det digitaliserings- og fællesoffentlige arkitektursamarbejde, er afleveret og afrapporteret. Desuden nævnte Ghita, at KL's arkitektstab deltager i en række reviews og høringer blandt andet vedrørende samtykke og foranalyse om pseudonymisering, anonymisering og syntetiske data (jf. præsentation for Arkitekturrådet i december).

Ghita informerede desuden om, at minimumsstandarder for MeMo-formatet, som rådet behandlede på mødet i december 2021, er ved at være færdigbeskrevne og forventes optaget i den fælleskommunale rammearkitektur ved et møde i Arkitekturboard i maj 2022. Minimumsstandarderne bliver præsenteret på konferencen Offentlig Digitalisering. Pia Færch supplerede med, at KL arbejder for, at MeMo-formatet også bliver anvendt på tværs af den offentlige sektor.

Ghita meddelte, at arkitektursporet i delprogrammet Digitale fundament er fortsætter i 2022, med særligt fokus på at udarbejde praksisnære produkter rettet mod anskaffelsessituationen og i tæt samarbejde med kommunerne. Aktuelt er der behov for at KL's arkitektstab bruger flere timer end oprindeligt estimeret på det arkitekturfaglige beredskab. Delprogrammets budget er justeret i forhold til sidste år, så der er afsat færre midler til arkitekturdelen med mulighed for at søge ekstra midler i løbet af året.

Ghita mindede om at Kommunernes Digitaliseringstræf i år finder sted den 3. maj i Odense.

2. Drøftelsessager

2.1. Status vedr. arbejdet med Fællesoffentlig Digital Arkitektur

SAG-2021-05174 Vibeke Normann

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- tager status for arbejdet med ny Fællesoffentlig Digitaliseringsstrategi til efterretning
- tager status vedrørende arbejdet med 'Den europæiske digitale identitet' (EU Digital Wallet) til efterretning og giver input til det videre arbejde

Drøftelse

Christian Plaschke gav status for samarbejdet om arkitektur i 2022 og fortalte om arbejdsprogrammet. Desuden præsenterede han kort forventningerne til Den Fællesoffentlige Digitaliseringsstrategi 2022-2025, som vil have sit udgangspunkt i Regeringens Digitaliseringspartnerskabs anbefalinger.

På rådets ønske orienterede Christian om arbejdet med 'Den europæiske digitale identitet' (EU Digital Wallet). Han fortalte, at Wallet vil være et sted, hvor borgeren blandt andet kan opbevare sine legitimationsoplysninger og beviser. Han mente derfor, at perspektiverne ved Wallet er rigtig store, da der er en del situationer, hvor man skal bevise, hvem man er, og hvilke kompetencer og færdigheder man besidder. Christian supplerede med, at EU også vil tilbyde adgang til løsningen til private virksomheder. Christian præsenterede kort arkitekturen, mens det essentielle er, at borgeren selv skal have styr på beviser, hvor myndigheder og virksomheders opgave vil ligge i at verificere dem. Christian sammenlignede løsningsforslaget bag Wallet med SDG (Single Digital Gateway), som kræver mange integrationer mellem myndigheder på tværs af EU, hvilket gør arkitekturen tung. Christian meddelte, at Digitaliseringsstyrelsen overvejer at være med i et pilotprojekt i 2023 om Wallet for dermed at være proaktive på området.

Rådet tog status for arbejdet med ny Fællesoffentlig Digitaliseringsstrategi og arbejdet med 'Den europæiske digitale identitet' (EU Digital Wallet) til efterretning.

2.2. KL's EU-prioriteter 2022

SAG-2022-00078 Marianne Just Mortensen/Dan Bjørneboe

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- Tager KL's prioriterede EU-sager for 2022 til efterretning
- Giver input til interessevaretagelsen på de aktuelle initiativer

Beslutning

Dan Bjørneboe fortalte kort, at KL havde udvalgt en række prioriterede sager fra EU's program, som opdeles i henholdsvis A-, B- og C-sager efter vigtighed for kommunerne og dermed også graden af KL's interessevaretagelse i EU. Dan Bjørneboe tilføjede, at to sager vil kunne afvige fra den foreløbige opdeling. Grundet de uforudsete omstændigheder med situationen i Ukraine er der nu større fokus på cybersikkerhed, og derfor vil sagen om handlende cybersikkerhed blive prioriteret højere. Sagen om digital dannelse og uddannelse vil ligeledes blive opprioriteret, da de politiske trends og behov peger i den retning. Samfundsbehov og politiske trends vil komme til at spille ind og påvirke, hvor tæt KL følger EU's initiativer, og hvilken kategorisering initiativerne får.

Rådet tog KL's prioriterede EU-sager for 2022 til efterretning, med kommentarer om, at givet de nye omstændigheder og risikobilledet, skal KL være opmærksom på forsyningssikkerhed (teknologi og outsourcing), cybersikkerhedsdiskussionen, digital dannelse og parathed samt digitale identiteter især i forbindelse med 'Den europæiske digitale identitet' (EU Digital Wallet).

Rådet anbefalede, at KL omprioriterer i nogle af sagerne således at sagerne 'Cyberrobusthed - Retsakt om europæisk cyberrobusthed' og 'Digital uddannelse og digitale færdigheder' begge bliver ophøjet til b-sager. Desuden havde rådet et ønske om, at EU's arbejde følges tæt. KL's kontor 'EU og Jura' vil følge arbejdet og give orientering i tilfælde af yderligere udvikling i sagerne.

2.3. Dialog med KL's direktion

SAG-2021-05174

Drøftelse

På It-Arkitekturrådets faste punkt 'Dialog med KL's direktion' orienterede

Christian Harsløf om processen for den nationale digitaliseringsstrategi og fortalte om de vigtige temaer og samfundsudfordringer, som strategien skal behandle: mangel på arbejdskraft, grøn omstilling, sundhed, demografi og digital dannelse. Christian Harsløf lagde vægt på, at politisk ejerskab til strategien netop vil kræve en kobling mellem digitalisering og de aktuelle og fremtidige samfunds- og politiske udfordringer.

Desuden orienterede Christian Harsløf om, at KL får en ny bestyrelse i uge 11, og i den forbindelse vil digitalisering indgå i drøftelserne af løsninger på samfundsudfordringerne. Christian Harsløf meddelte, at cybersikkerhed og beredskab også vil være en stor del af forårets diskussioner.

Christian Harsløf fortalte, at KL har påbegyndt et arbejde med at definere en digital politik, som skal afløse digitaliseringsstrategien fra 2019. Planen er, at den digitale politik ligger klar i slutningen af foråret og kan anvendes som en katalysator for de politiske diskussioner i kommunerne.

Rådet anbefalede, at KL's bestyrelse diskuterer de etiske dilemmaer ved anvendelsen af digitalisering i løsningen af samfundsudfordringer. Hertil spurgte rådet om den kommende digitale politik vil påvirke frisætningsdagsordnen. Christian Harsløf meddelte, at digitalisering giver muligheder for at automatisere og frigive tid til kerneopgaver, og at politikken vil fokusere på, hvordan kommuner kan hjælpe borgere til selvhjælp.

2.4. Rapport vedr. den kommunale identitetssikring i forbindelse med NSIS

SAG-2019-03112 Dan Bjørneboe

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- Drøfter rapporten og de påtænkte aktiviteter
- Bidrager med input til KL's indsats på området i foråret 2022

Drøftelse

Thomas Vangsaa præsenterede kort de to rapporter vedr. den kommunale identitetssikring i forbindelse med NSIS, som KL har fået udarbejdet og publiceret. Han fortalte, at rapporterne præsenterer en række opmærksomhedspunkter for den kommunale identitetssikring. På den baggrund kan kommunerne igangsætte forberedende handlinger til de praktiske udfordringer, som de står med ved implementering af NSIS. Thomas Vangsaa fortalte, at målet med rapporterne er, at kommunernes arbejde kan blive mere konkret. Bl.a. anbefales kommunerne at håndtere den kommunale identitetssikring i forbindelse med NSIS ved hjælp af udarbejdelse af målbillede og opsætning af

krav. Målbilledet og kravene skal både fokusere på den tekniske opsætning, men også på de organisatoriske rammer, da NSIS-implementeringen påvirker opgaveudførelsen i kommunerne, eftersom der vil være administrative opgaver ift. compliance.

Dan Bjørneboe tilføjede, at KL desuden sammen med kommunerne er ved at undersøge, hvordan man understøtter en smidig og sikker adgang og login til medarbejdere heriblandt vikarer. Han tilføjede, at Digitaliseringsstyrelsen har et nyhedsbrev om NSIS-implementeringen, som kan være en hjælp til kommunerne.

Rådet lagde vægt på, at de ekstra krav til login ikke skal give anledning til forstyrrelser i opgaveudførelsen og dagligdagen hos de kommunale medarbejdere. Desuden anbefalede rådet, at projektet etablerede et overblik over, hvilke løsninger, der bliver implementeret i kommunerne - og hvordan - for at dele viden og finde frem til de bedste løsninger. Dan Bjørneboe oplyste, at KL af samme grund nu etablerer et netværk for NSIS-implementering.

Rasmus Halkjær præsenterede kort, hvordan KOMBIT vil understøtte kommunernes NSIS-implementering igennem Context Handleren, som er en løsning, der udsteder adgang for brugere på vegne af de kommunale Identity Providere til de brugervendte systemer, der er registreret i den fælles-kommunale infrastruktur. Rasmus Halkjær fortalte, at understøttelsen af NSIS-implementeringen vil ske gennem en ny Context Handler; NSIS-Context Handler. Den nye løsning kan det samme som den nuværende Context Handler, men vil derudover også indeholde ny funktionalitet til understøttelse af NSIS, implementering af en attributservice til overførsel af rettigheder og føderation med NemLog-in3. Rasmus Halkjær tilføjede, at den nye funktionalitet blandt andet betyder, at IdP'er, der ikke kan generere OIOBPP i et token, kan i stedet sende dette via attributservice. Desuden vil NSIS-Context Handler også understøtte mere føderation (kommuner kan via lokal IdP logge på andre myndigheders systemer), bl.a. med Sundhedsvæsenets Elektroniske Brugerstyring (SEB). Rasmus Halkjær tilføjede, at KOMBIT med den nye løsning prøver at simplificere føderationen, så andre myndigheder forstår kommunernes måde at arbejde med roller og rettigheder (autentifikation, autorisation), således det kan oversættes til deres systemer. Rasmus Halkjær nævnte, at føderationen vil implementeres og udvides løbende, da den har kompleks arkitektur. Rasmus Halkjær præsenterede tidsplanen og forsikrede om, at den nye løsning følger tidsplanen uagtet Digitaliseringsstyrelsens tidsplan.

Rådet spurgte ind til, hvor NSIS-projektet er forankret og om der er etableret et samarbejde med kommunerne omkring behov og krav. Rasmus Halkjær fortalte, at projektet hører under Kommunernes Data og Infrastruktur, og Helle Bovbjerg tilføjede, at der ikke er etableret bruger- eller erfagrupper,

men at KOMBIT overvejer at etablere en gruppe, hvor også leverandører har mulighed for at efterspørge viden. Helle Bovbjerg fortalte desuden, at kommunikationen omkring NSIS-Context Handleren endnu ikke er startet op, men der vil komme webinarer og vejledninger. Rådet lagde desuden vægt på, at KL og KOMBIT skal understøtte hinanden i at hjælpe kommunerne, hvad angår NSIS-implementeringen.

2.5. Fælleskommunal Datastrategi

SAG-2020-06102 Mathias Kimer Larsen

Indstilling

Projektet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- drøfter datastrategien med særligt fokus på målsætningernes betydning for udvikling og anvendelse af rammearkitekturen
- drøfter om datastrategien giver anledning til igangsættelse af konkrete aktiviteter i forhold til udvikling og anvendelse af rammearkitekturen

Drøftelse

Mathias Kimer Larsen præsenterede kort den nye fælleskommunale datastrategi, som skal sætte fælles retning for datadagsordenen i kommunerne. Mathias Kimer Larsen fortalte, at strategien er struktureret efter tre prioriterede temaer, som er data med formål, data med omtanke og data med sammenhæng. Desuden nævnte Mathias Kimer Larsen kort, hvordan it-arkitekturen spiller ind i de tre temaer, herunder vigtigheden af datastandarder.

Rådet roste strategien og lagde vægt på, at datastrategien skal følges op af en aftalt governance og tæt dialog med interessenter, for at få den realiseret. Desuden mente rådet, at der er behov for et fælles kompetenceløft i kommunerne og anbefalede, at det sker i regi af it-arkitektturnetværket og vha. kurser om data.

Desuden anbefalede rådet, at delprogrammet 'Bedre velfærd og styring med data' igangsætter initiativer om 1) governance, hvor der også sikres kobling til den fælleskommunale rammearkitektur, 2) cybersikkerhed og etik, 3) data på tværs af stat, regioner og kommuner, og 4) eksempler på anvendelse af data, fx med FLIS og Gateway for sundheds- og ældredata som cases. I den forbindelse meddelte Mathias Kimer Larsen, at styregruppen for delprogrammet har besluttet at igangsætte et initiativ om FSIII (FællesSprog 3), hvor delprogrammet skal undersøge, hvordan standarden bliver brugt og udbrede resultaterne.

2.6. Kommunernes tilslutning til den fælleskommunale infrastruktur

SAG-2022-00891 Ken Rindsig

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- drøfter status på taskforcens arbejde og giver input til det videre arbejde

Drøftelse

Ken Rindsig præsenterede kort baggrunden for nedsættelsen af en taskforce, som har til opgave at analysere de udfordringer, der har vist sig at være forbundet med tilslutning af fagsystemer på omsorgs-, sundheds- og socialområdet til den fælleskommunale infrastruktur, og komme med bud på løsninger. Ken Rindsig meddelte, at resultaterne fra den nedsatte taskforce vil foreligge i uge 13.

Rikke Duvier Holmberg fortalte om processen med at få beskrevet udfordringerne, hvor der er samlet input fra 22 kommuner. Klaus Rasmussen supplerede med, at der er enorm stor forskellighed på, hvordan kommuner organiserer og strukturerer deres data på omsorgs-, sundheds- og socialområdet, og kommuner arbejder forskelligt med sagsbegrebet på forskellige fagområder. Klaus Rasmussen præsenterede fire løsninger, som dækker udfordringerne og fortalte om den videre proces, hvor KL og KOMBIT blandt andet vil gå i dialog med leverandørerne og de involverede kommuner.

Der var i rådet opbakning til måden hvorpå KL&KOMBIT har taget fat i udfordringerne. Samtidig erkendte rådet, at det er komplicerede problemstillinger, og derfor er det yderst vigtigt med evaluering og videre standardisering. Her lagde rådet vægt på, at de kortsigtede løsninger, som den nedsatte taskforce vil anbefale, ikke skal skabe udfordringer, som vanskeliggør de langsigtede løsninger og den videre standardisering.

Desuden nævnte rådet, at det er vigtigt med dialog med forskellige kommuner og fagområder om forståelsen af sagsbegrebet. Klaus Rasmussen fortalte, at KL og KOMBIT kan gå i dialog med kommuner for at undersøge, om sagsbegrebet skal gælde for alle fagområder, eller om der er behov for andre begreber til at dække den kommunale opgaveløsning. Her lagde rådet vægt på, at det faglige behov, men også dokumentationskravene, skal være styrende.

Rådet spurgte, om analyserne af udfordringer og løsninger vil have en sammenhæng til Samlet Patientoverblik. Nanna Skovgaard svarede, at pati-

entoverblikket udstiller aftaler, og der foregår en diskussion om, hvorvidt de kommunale aftaler, som allerede udstilles i patentoverblikket, også skal udstilles i Borgerblikket. Udstilling af data fra omsorgs-, sundheds- og socialområdet i SAPA kræver dog nogle afklaringer og en undersøgelse af hjemmel. Peter Thrane tilføjede, at aftaler kan beskrives som aktiviteter. Derfor bør det undersøges om det, der mangler i kommunernes værktøjskasse ift. udfordringerne, er aktivitetsbegrebet (aktivitetsindeks), som ikke kun kan anvendes på sundhedsområdet, men også på de andre fagområder.

Rådet oplyste, at borgere efterspørger egne data, heriblandt aktivitetsdata, og der er en erkendelse af, at de digitale og politiske tendenser peger mod, at borgere til enhver tid skal have adgang til egne data og endda selv 'bære' på dem.

2.7. Det Virtuelle Jobunivers

SAG-2022-00279 Bjarke Bruun Petersen

Indstilling

Projektet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- drøfter og giver input til, hvordan KL arbejder videre med realiseringen af et Virtuelt Jobunivers, herunder særligt overvejelser om:
 - o hvilket fundament skal der skabes, for at markedet kan realisere de påtænkte løsninger
 - o input vedrørende services, som KOMBIT eventuelt kunne stille til rådighed, som diverse markeds løsninger kunne anvende

Drøftelse

Bjarke B. Petersen præsenterede rådet for baggrunden for Det Virtuelle Jobunivers, som er opstået på baggrund af et forslag KL lancerede i januar 2021. Han fortalte, at KL i samarbejde med Deloitte har gennemført en foranalyse, som har afdækket kommunale erfaringer og løsninger på markedet og har bidraget med at konkretisere, hvordan Jobuniverset skal udformes og realiseres. Resultatet er et visionsoplæg, som lægger op til, at Jobuniverset bliver sammensat af løsninger, der allerede eksisterer på markedet. Bjarke B. Petersen fortalte, at det vil stille krav til styring af samarbejdet mellem kommuner, stat og leverandører. Bjarke B. Petersen ville gerne have rådets input til, hvad der skal til for at få etableret et virtuelt jobunivers, og hvordan rigtige rammer for leverandører sikres.

Rådet nævnte, at formålet med visionen skal være tydeligere og være mere borgercentreret.

Rådet anbefalede projektet:

- at afdække udfordringer og bakke dem op vha. personas og user cases for at understøtte visionen og afklare behovene inden teknologivalg.
- at blive skarpere på gevinstidentifikation og værdi ved anvendelsen af Jobuniverset.
- at søge inspiration i Aula og overveje Open Source
- at tænke det kommende Jobunivers sammen med allerede eksisterende systemer
- at tage udgangspunkt i en fælles datamodel for bedre udveksling og databehandling
- at arbejde efter principper om at gøre det prisattraktivt for leverandører at være en del af Jobuniverset, og at borgerne selv ejer egne data.
- at tænke Jobuniverset som en del af løsningen på arbejdskraftsudfordringen.

Bjarke B. Petersen oplyste, at det centrale mål med Det Virtuelle Jobunivers har været at møde borgerne i deres forventning til servicen og en digital understøttelse i vejen mod job eller uddannelse.